

Strasbourg, 3 decembrie 2024

CEPEJ(2024)7

COMISIA EUROPEANĂ PENTRU EFICIENȚA JUSTIȚIEI (CEPEJ)

LISTĂ DE CONTROL PRIVIND GESTIONAREA TIMPULUI PENTRU PROCURATURI

**Lista de verificare a indicatorilor
pentru analiza duratei procedurilor în cadrul
procuraturilor**

*Document adoptat de CEPEJ la cea de-a 43^a reuniune plenară¹
(Strasbourg, 3-4 decembrie 2024)*

Această traducere a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al Consiliului Europei. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a Consiliului Europei și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Traducere cofinanțată
de Uniunea Europeană

Contextul și scopul listei de verificare

Pentru a preveni durata excesivă a procedurilor, procuraturile ar trebui să colecteze date referitoare la cauze care să le permită să monitorizeze și să analizeze funcționarea lor. Acest lucru le-ar putea permite să ia măsuri adecvate pentru a preveni întârzierile și a reduce termenele, permițând o gestionare adecvată și mai eficientă a cauzelor și o mai bună alocare a resurselor umane și financiare. Printr-o monitorizare periodică a activității lor, procuraturile sunt mai în măsură să producă date care să susțină atingerea obiectivelor lor, să își justifice prioritățile și să își sporească responsabilitatea și transparența în fața altor ramuri ale guvernului, a altor autorități judiciare și a publicului larg. Evaluarea periodică a sistemelor judiciare și a procuraturilor de către Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) permite analiza situației din statele membre ale Consiliului Europei în ceea ce privește atât sistemul judiciar, cât și procuraturile.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prevăd punerea efectivă în aplicare a dreptului la un proces echitabil într-un termen rezonabil. Curtea evaluează durata excesivă a procedurilor în lumina circumstanțelor cauzei, ținând seama în special de complexitatea fiecărei cauze, de comportamentul reclamantului și al autorităților relevante, inclusiv al procuraturii, și de importanța mizei pentru reclamant în cadrul litigiului. Durata totală a procedurilor judiciare în materie penală trebuie monitorizată și măsurată de la inițierea procedurii de o agenție de aplicare a legii, de un alt organ competent, de procuratură sau instanța judecătorească, până la punerea în aplicare a deciziei judiciare finale, și anume executarea sancțiunii penale.

CEPEJ a luat în considerare recomandările Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE). Aceasta se referă în special la Avizul nr. 7 al CCPE privind gestionarea resurselor procuraturilor, Avizul nr. 9 privind normele și principiile europene referitoare la procurori (Carta de la Roma), Avizul nr. 10 privind rolul procurorilor în anchetele penale, Avizul nr. 11 privind calitatea și eficiența activității procurorilor, inclusiv în combaterea terorismului și a criminalității grave și organizate, Avizul nr. 13 privind independența, răspunderea și etica procurorilor, Avizul nr. 14 privind rolul procurorilor în combaterea corupției și a criminalității economice și financiare conexe și Avizul nr. 16 privind implicațiile deciziilor instanțelor internaționale și ale organismelor prevăzute de tratate în ceea ce privește independența practică a procurorilor.

Lista de verificare a gestionării timpului pentru procuraturi este un prim instrument de diagnosticare și gestionare pentru procuraturi și procurori. Aceasta oferă un set inițial de întrebări cu scopul de a ajuta la colectarea de informații adecvate cu privire la cauze și de a analiza aspectele relevante ale duratei procedurilor judiciare în care intervine procuratura. Pe baza informațiilor colectate și a rezultatelor analizei, scopul său este de a sprijini procuraturile și procurorii să ia măsuri pentru soluționarea cauzelor în termene rezonabile, să stabilească termene fezabile și să facă intervenția lor în procedurile penale mai transparentă și mai previzibilă pentru justițiabili.

LISTA DE VERIFICARE A INDICATORILOR DE GESTIONARE A TIMPULUI

INDICATORUL UNU: EVALUAREA DURATEI TOTALE A ANCHETEI PRELIMINARE ȘI A PROCEDURILOR DE SANȚIONARE ȘI SOLUȚIONARE¹ SUB SUPRAVEGHEREA PROCURORULUI

Gestionarea adecvată a timpului necesită capacitatea de a evalua nu numai durata diferitelor etape ale procedurilor, ci și durata globală a acestor proceduri, de la inițierea lor până la decizia finală și, dacă este cazul, până la executarea hotărârii.

#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/nu există date (ND)/nu este aplicabil (NAP)
1.a.	Procurorul/organul de urmărire penală monitorizează durata cauzei de la inițierea unei anchete, parcurgând diferite etape ale cauzei, până la sfârșitul intervenției procurorului în procedurile judiciare (de exemplu, hotărârea, executarea hotărârii, implementarea unei alternative urmăririi penale etc.)?	Da/Nu	
1.b.	Procurorul/organul de urmărire penală monitorizează durata cauzei de la inițierea unei anchete până la finalizarea urmăririi penale, chiar dacă cauza este transferată unui alt procuror cu competență materială sau teritorială diferită?	Da/Nu	
1.c.	Procurorul atribuie un număr unic cauzei/dosarului, de la actul inițial (cauza este înregistrată la procuratură pentru prima dată) până la decizia finală a instanței, inclusiv procedurile de executare?	Da/Nu	
1.d.	Data de inițiere a cauzei/dosarului este utilizată pentru calcularea duratei procedurilor chiar și atunci când dosarele sunt comasate sau separate?	Da/Nu	

¹ n.t.: în limba engleză se utilizează termenul "settlement", care face aluzie la "reconciliere" sau "împăcare".

INDICATORUL DOI:**ELABORAREA CATEGORIILOR DE CAUZE ȘI PONDERAREA CAUZELOR**

O planificare realistă și adecvată a termenelor și a duratei totale a procedurilor necesită gruparea cauzelor în categorii.

#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
2.a.	Există o clasificare a cauzelor în funcție de natura încălcării/litigiului? Dacă da, ce categorii sunt utilizate?	Da/Nu	
2.b.	Există o clasificare a cauzelor în funcție de complexitatea lor? Dacă da, cum este definit gradul de complexitate?	Da/Nu	
2.c.	Există o clasificare a cauzelor în funcție de durata lor estimată? Care sunt criteriile utilizate pentru definirea acestei durate?	Da/Nu	
2.d.	Utilizează procuratura vreo metodologie de ponderare a cauzelor pentru a evalua complexitatea lor?	Da/Nu	
2.e.	Utilizează procuratura tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru a pune în aplicare metodologia de ponderare a cauzelor?	Da/Nu	
2.f.	Dacă există astfel de instrumente TIC, fie la nivel central, regional sau local, sunt acestea interconectate sau chiar centralizate?	Da/Nu	

INDICATORUL TREI:
MONITORIZAREA PROCEDURILOR DE URMĂRIRE PENALĂ ȘI A FAZEI DE JUDECATĂ

Gestionarea adecvată a timpului trebuie să ia în considerare durata fiecărei etape a procedurilor judiciare. În acest scop, durata diferitelor etape ale procedurilor în care intervine procuratura ar trebui să fie monitorizată și analizată.

#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
3.a.	Are procurorul competența de a decide dacă să înceapă sau nu urmărirea penală?	Da/Nu	
3.b.	Are procurorul competența de a aplica măsuri alternative urmăririi penale? Care sunt măsurile disponibile?	Da/Nu	
3.c.	Colectează procurorul date cu privire la următoarele etape procedurale atât în faza anchetei preliminare, cât și în faza de judecată:	Da/Nu	
	1. Data inițierii anchetei preliminare. Vă rugăm să indicați dacă în țara dumneavoastră o agenție de aplicare a legii are dreptul de a iniția anchete preliminare și dacă o astfel de inițiere trebuie raportată procuraturii sau poate fi efectuată independent. Vă rugăm să indicați, de asemenea, dacă o astfel de inițiere a unei anchete preliminare este comunicată imediat părâtului și dacă există excepții (de exemplu, în cauzele de spălare de bani, de crimă organizată sau de criminalitate cu "gulere albe").	Da/Nu	
	2. Data solicitării și a primirii rapoartelor de expertiză (autopsie, balistică, evaluări medico-psihologice etc.), precum și a deciziilor altor autorități care influențează evoluția procedurii penale (de exemplu, deciziile altor instanțe naționale, răspunsurile la cererile de	Da/Nu	

		cooperare internațională care implică autorități judiciare sau de aplicare a legii străine sau internaționale).		
	3.	Data pornirii urmăririi penale oficiale (dacă este cazul)	Da/Nu	
	4.	Durata detenției în custodia poliției	Da/Nu	
	5.	Durata măsurilor de securitate (de exemplu, arest preventiv, arest la domiciliu etc.)	Da/Nu	
3.d.	Se organizează întâlniri cu organele responsabile de anchetă, cu alte agenții relevante și/sau cu judecătorul de instrucție? Dacă da, în ce circumstanțe, în legătură cu ce categorii de cauze și cât de frecvent?		Da/Nu	
3.e.	Reprezintă procurorul întotdeauna cauza în instanță? Dacă nu, afectează acest lucru durata procedurilor penale?		Da/Nu	
3.f.	Utilizează procurorul aceste date pentru a calcula durata diferitor etape procedurale pentru majoritatea categoriilor de cauze?		Da/Nu	
3.g.	Colectează procurorul date privind data audierii părților și a altor participanți la procedură (de exemplu, victime și martori). Sunt colectate astfel de date chiar și în cauzele foarte complexe care implică intervenția multor persoane?		Da/Nu	
3.h.	Sunt disponibile părților la procedurile judiciare și/sau reprezentanților acestora datele privind durata diferitor etape procedurale?		Da/Nu	
3.i.	Sunt disponibile publicului datele privind durata diferitelor etape procedurale?		Da/Nu	

3.j.	Sunt utilizate informațiile referitoare la etapele procedurale de către procuror/organul de urmărire penală în scopuri de planificare, în vederea identificării și prevenirii întârzierilor nejustificate, accelerării procedurilor și îmbunătățirii eficienței acestora?	Da/Nu	
3.k.	Există o estimare a timpului dorit sau maxim, definit prin lege, norme procedurale sau linii directoare interne ale procuraturii, pentru îndeplinirea anumitor etape procedurale?	Da/Nu	

INDICATORUL PATRU: MONITORIZAREA PROCEDURILOR DE SANȚIONARE ȘI SOLUȚIONARE

O bună gestionare a timpului necesită luarea în considerare a duratei fiecărei etape a procedurii. Implicarea judecătorului la diferite etape ale procedurii ar trebui să fie luată în considerare de procuratură în cadrul monitorizării procedurii.

#		Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
4.a.	1.	Există o procedură de recunoaștere a vinovăției?	Da/Nu	
	2.	Dacă da, această procedură implică un judecător și în ce interval de timp? Dacă în sistemul dumneavoastră juridic nu există o recunoaștere a vinovăției, care sunt posibilele consecințe ale unei mărturisiri din partea inculpatului?	Da/Nu	
4.b.	1.	Are procurorul competența de a încheia o tranzacție de împăcare?	Da/Nu	
	2.	Dacă da, implică această procedură participarea unui judecător, în ce scop și în ce interval de timp?	Da/Nu	
4.c.	1.	Există proceduri alternative urmăririi penale? Dacă da, ce proceduri alternative urmăririi penale sunt disponibile?	Da/Nu	

	2.	Sunt ele încredințate organismelor/persoanelor subordonate autorității procuraturii (" <i>délégués du procureur</i> ")?	Da/Nu	
	3.	Implică această procedură participarea unui judecător, în ce scop și în ce interval de timp?	Da/Nu	
	4.	Este victima îndreptățită să sesizeze procuratura sau instanța atunci când un procuror refuză să continue urmărirea penală? În ce circumstanțe?	Da/Nu	
4.d.		Primește procuratura o notificare atunci când o hotărâre devine definitivă? Dacă da, în ce interval de timp?	Da/Nu	
4.e.		Primește procuratura informații de la instanță (sau de la alte entități, cum ar fi serviciul de probațiune) cu privire la punerea în aplicare a sancțiunilor penale sau a pedepselor alternative?	Da/Nu	

INDICATORUL CINCI: STABILIREA DE TERMENE/STANDARDE PENTRU DURATA ANCHETEI PRELIMINARE ȘI A PROCEDURILOR DE SANCTIIONARE ȘI SOLUȚIONARE

În scopul planificării, transparenței, previzibilității și evaluării duratei procedurilor judiciare, trebuie stabilite și comunicate utilizatorilor serviciilor procuraturii termenele-cadru / standardele aplicabile.

#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
5.a.	Există termene-cadru/standarde naționale stabilite prin lege, norme procedurale sau linii directoare interne procuraturii care definesc durata anchetei preliminare și a altor evenimente legate de caz?	Da/Nu	

5.b.	Acoperă acestea toate categoriile/etapele procedurilor penale, inclusiv în ceea ce privește executarea hotărârilor și/sau procedurile de sancționare și soluționare?	Da/Nu	
5.c.	Există un mecanism prin care procurorul/procuratura să monitorizeze durata anchetei preliminare și a procedurilor penale?	Da/Nu	
5.d.	Există o estimare a timpului necesar autorităților de investigare pentru a procesa o cauză (timpul utilizat de investigatori/personal judiciar/alt personal) pentru fiecare categorie de cauze?	Da/Nu	
5.e.	Există un mecanism prin care procurorul/procuratura să monitorizeze executarea și durata sancțiunii și a procedurilor de soluționare?	Da/Nu	
Predictibilitatea duratei procedurilor			
#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
5.f.	Sunt utilizatorii și publicul larg informați cu privire la durata preconizată a procedurilor penale?	Da/Nu	
5.g.	Pune procuratura la dispoziția publicului date privind tipul și durata intervenției sale în cadrul procedurilor penale?	Da/Nu	
5.h.	Utilizează procuratura metode organizatorice sau inovatoare pentru a accelera gestiunea cauzelor (de exemplu, recurgerea la experți din diverse domenii sau crearea de departamente specializate)?		

INDICATORUL ȘASE: DIAGNOSTICAREA ÎNTÂRZIERILOR ȘI ATENUAREA CONSECINȚELOR

În cadrul monitorizării duratei procedurilor, procuraturile trebuie să dispună de mecanisme și tablouri de bord pentru identificarea promptă a duratei excesive a procedurilor și a întârzierilor. Aceste instrumente ajută procuraturile să alerteze imediat persoanele și organele responsabile, pentru a acționa în consecință și pentru a remedia situația, prevenind și întârzierile suplimentare. În plus, o comunicare adecvată poate îmbunătăți semnificativ eficiența procedurilor judiciare și poate reduce durata și costurile acestora, în beneficiul utilizatorilor, judecătorilor, procurorilor și agențiilor de aplicare a legii, contribuind la o administrare corectă și mai bună a justiției.

#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
6.a.	Pot întârzierile fi stabilite în mod clar de către persoana sau departamentul responsabil cu monitorizarea procedurilor?	Da/Nu	
6.b.	Primește procurorul notificări electronice automate pentru termene-cadru și termene limită?	Da/Nu	
6.c.	Există remedii la dispoziția procurorului pentru a atenua impactul situațiilor în care apar întârzieri semnificative?	Da/Nu	
6.d.	Există remedii pentru ca părțile să se plângă în timpul procedurilor cu privire la durate nerezonabil de îndelungate ale anumitor etape procedurale sub responsabilitatea procurorilor sau a judecătorilor?	Da/Nu	
6.e.	Există o persoană sau un organ însărcinat cu obligația de a informa procurorul, autoritatea sau organul competent cu privire la întârzierile nejustificate ale procedurilor?	Da/Nu	
6.f.	Poate persoana responsabilă să ia măsuri pentru a atenua întârzierile actuale sau pentru a le preveni pe cele viitoare și pentru a accelera procedurile?	Da/Nu	

6.g.	Este posibil să se impună sancțiuni părților/avocaților/expertiilor care tergiversează procedurile (de exemplu, avertisment, înlocuire, amenzi, decizii privind atribuirea costurilor)? Ce tipuri de sancțiuni pot fi impuse (disciplinare, penale, altele) și de către cine?	Da/Nu	
6.h.	Sunt colectate date privind aceste sancțiuni?	Da/Nu	
6.i.	Revizuieste procurorul periodic toate cauzele pentru a decide cu privire la necesitatea de a relansa sau de a încheia procedurile suspendate?	Da/Nu	
6.j.	Există vreo strategie de comunicare care să sprijine comunicarea internă, externă sau de criză, în special în situații de întârzieri semnificative în soluționarea cauzelor?	Da/Nu	

INDICATORUL ȘAPTE: UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR (TIC) CA INSTRUMENT DE GESTIONARE A TIMPULUI PROCEDURILOR JUDICIARE

Procurorul poate realiza cel mai bine gestionarea adecvată a timpului prin TIC, în scopul monitorizării termenelor și procedurilor, analizei datelor, planificării strategice și în ceea ce privește performanța instanței.

TIC ca instrument pentru înregistrarea cauzelor, monitorizarea duratei și a întârzierilor în procedurile judiciare			
#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
7.a.	Utilizează procurorul/procuratura un sistem electronic de gestionare a cauzelor?	Da/Nu	
7.b.	Utilizează procurorul/procuratura comunicarea electronică (e-dosar) cu instanțele și părțile pentru schimbul de documente?	Da/Nu	
7.c.	Colectează procurorul/procuratura date privind durata diferitor etape procedurale prin intermediul sistemului electronic de gestionare a cauzelor?	Da/Nu	
7.d.	Sistemul electronic de gestionare a cauzelor colectează date privind cauzele pendinte?	Da/Nu	
7.e.	Sistemul electronic de gestionare a cauzelor colectează date privind întârzierile? Aceste date privind întârzierile sunt disponibile în format electronic pentru procurori?	Da/Nu	
7.f.	Sunt informațiile privind etapele cauzei disponibile părților în format electronic (de exemplu, datele audierilor, localizarea dosarului)?	Da/Nu	

TIC ca instrument pentru prelucrarea statistică, îmbunătățirea eficienței și planificarea în domeniul termenelor			
#	Întrebare	Răspuns	Comentariu/ND/NAP
7.g.	Permit instrumentele TIC disponibile producerea de rapoarte statistice? Dacă da, sunt aceste rapoarte produse automat?	Da/Nu	
7.h.	Sunt rapoartele statistice disponibile în format electronic pentru utilizatori?	Da/Nu	
7.i.	Sunt utilizate rapoartele statistice privind durata procedurilor și întârzierile în mod regulat pentru gestionarea cauzelor în cadrul procuraturii?	Da/Nu	
7.j.	Utilizează procurorul formulare electronice standard pentru redactarea documentelor de urmărire penală?	Da/Nu	
7.k.	Utilizează procurorul videoconferințele în cadrul procedurilor judiciare?	Da/Nu	
7.l.	Este utilizată inteligența artificială (IA) de procuror/procuratură?	Da/Nu	